Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yerel Kredi	AKTS	Ders (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuar (saat/hafta)
Bulanık Gruplar	MAT3340	3	5	3	0	0

Önkoşullar	Yok

Yarıyıl	Bahar

Dersin Dili	İngilizce, Türkçe
Dersin Seviyesi	Lisans Seviyesi
Ders Kategorisi	Uzmanlık/Alan Dersleri
Dersin Veriliş Şekli	Yüz yüze

Dersi Sunan Akademik Birim	Matematik Bölümü
Dersin Koordinatörü	Ayten Özkan
Dersi Veren(ler)	Ayten Özkan, Bayram Ali Ersoy
Asistan(lar)ı	

Dersin Amacı	Bu dersin amacı, grup teorisi kavramlarının bulanık mantık çerçevesinde genişletilmesi ve belirsizlik içeren cebirsel yapıların matematiksel analizi konusunda öğrencilerin yetkinlik kazanmasını sağlamaktır
Dersin İçeriği	Cebirin temel kavramları; bulanık mantık; bulanık alt küme; bulanık grup; bulanık alt grup; bulanık normal alt grup; bulanık koset; bulanık bölüm grubu; bulanık gruplarda homomorfizma; bulanık gruplarda izomorfizma teoremleri; bulanık cebirsel yapıların kartezyen çarpımları; bulanık halkalara giriş.
Opsiyonel Program Bileşenleri	Yok

Ders Öğrenim Çıktıları

1	Klasik grup yapılarını bulanık ortamlarda yeniden tanımlayarak temel cebirsel ilişkileri yorumlayabileceklerdir.
2	Belirsizlik içeren matematiksel sistemleri uygun analitik araçlarla modelleyerek, çözümleyebileceklerdir.
3	Bulanık cebirsel yapıların temel özelliklerini karşılaştırarak geçerlilik koşullarını değerlendirebileceklerdir.
4	Farklı bulanık grup türlerinin yapısal özelliklerini analiz ederek uygun bağlamda uygulayabileceklerdir.
5	Bulanık cebirsel sistemlerin matematiksel temellerini kullanarak pratik problemlere çözüm üretebileceklerdir.

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Konu Anlatımı: Cebirin temel kavramları Sınıf-içi Uygulama (10 dk.): Grup, halka ve cisim tanımlarının örnekler üzerinden karşılaştırılması ve bu yapıların temel özelliklerinin gösterilmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Cebirsel yapıların günlük matematikte neden gerekli olduğu ve farklı yapıların hangi matematiksel problemlere çözüm sunduğu üzerine değerlendirme yapılması	1. Küme teorisi konusuna ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], Ek-2, 505-511.

2	Konu Anlatımı: Bulanık mantık Sınıf-içi Uygulama (15 dk.): Klasik mantık ile bulanık mantık arasındaki farkların örnekler üzerinden gösterilmesi ve üyelik fonksiyonlarının temel özelliklerinin incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (20 dk.): Kesin doğru-yanlış ayrımının olmadığı durumların matematiksel modellemede neden önemli olduğu ve bulanık yaklaşımın hangi alanlarda avantaj sağladığı üzerine tartışılması	1. Klasik mantık konusuna ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [1], 193-200. 2. Bulanık mantık konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, [1], 201-212.
3	Konu Anlatımı: Bulanık alt küme Sınıf-içi Uygulama (15 dk): Klasik alt küme tanımlarının bulanık ortama genişletilmesi ve üyelik fonksiyonları üzerinden bulanık alt küme özelliklerinin gösterilmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Bulanık alt kümelerin klasik alt kümelerden hangi durumlarda daha esnek çözümler sunduğu ve bu esnekliğin matematiksel analizdeki rolü üzerine değerlendirme yapılması	1. Klasik alt küme konusuna ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [1], 1-7. 2. Bulanık alt küme konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 1-5.
4	Konu Anlatımı: Bulanık grup Sınıf-içi Uygulama (20 dk): Klasik grup aksiyomlarının bulanık ortamda nasıl yeniden tanımlandığının incelenmesi ve bulanık grup özelliklerinin örnekler üzerinden gösterilmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Bulanık grup yapısının klasik gruplara göre hangi avantajları sunduğu ve belirsizlik içeren cebirsel sistemlerin modellemede neden gerekli olduğu üzerine tartışılması	1.Klasik grup tanımı ve grup aksiyomlarına ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 11-27. 2.Bulanık grup konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 5-6.
5	Konu Anlatımı: Bulanık alt grup Sınıf-içi Uygulama (20 dk.): Bulanık grup içindeki bulanık alt grup yapılarının tanımlanması ve alt grup koşullarının bulanık ortamda nasıl sağlandığının örnekler üzerinden incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (10 dk.): Bulanık alt grupların klasik alt gruplara göre daha esnek yapılar sunmasının cebirsel analizde hangi durumları kolaylaştırdığı üzerine değerlendirme yapılması Kısa Sınav 1 (15-30 dk.): Ders sonunda, derste önceki haftalarda işlenmiş konulara	1.Klasik alt grup tanımı ve alt grup testine ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 47-53. 2.Bulanık alt grup tanımı ve temel özelliklerine konularını içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 6-8. 3. Kısa Sınav 1: (bulanık mantık; bulanık alt küme; bulanık grup) Kaynak: Ders Kitabı, 1-8.
6	Konu Anlatımı: Bulanık normal alt grup Sınıf-içi Uygulama (25 dk.): Bulanık normal alt grup koşullarının incelenmesi ve konjugasyon işleminin bulanık ortamda nasıl tanımlandığının örnekler üzerinden gösterilmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Normal alt grup özelliğinin bulanık yapılarda hangi anlamları taşıdığı ve bu yapının bölüm grup oluşturmadaki rolü üzerine değerlendirme yapılması	1.Klasik normal alt grup tanımı ve konjugasyon kavramına ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 145-153. 2.Bulanık normal alt grup konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 9-12.

7	Konu Anlatımı: Bulanık koset Sınıf-içi Uygulama (20 dk.): Bulanık alt gruplar kullanılarak bulanık koset yapılarının oluşturulması ve koset özelliklerinin bulanık ortamda nasıl genişletildiğinin örnekler üzerinden incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Bulanık kosetlerin klasik kosetlere göre daha esnek sınıflandırma imkanları sunmasının grup analizindeki faydaları üzerine değerlendirme yapılması Kısa Sınav 2 (15-30 dk.): Ders sonunda, derste önceki haftalarda işlenmiş konulara yön	1.Klasik koset tanımı ve koset özelliklerine ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 132-140. 2.Bulanık koset konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 12-13. 3.Kısa Sınav 2: (bulanık mantık; bulanık alt küme; bulanık grup; bulanık alt grup; bulanık normal alt grup) Kaynak: Ders Kitabı, 1-12.
8	Midterm 1 / Practice or Review	
9	Konu Anlatımı: Bulanık bölüm grubu Sınıf-içi Uygulama (25 dk.): Bulanık normal alt grup kullanılarak bulanık bölüm grubu yapısının oluşturulması ve bu yapının grup özelliklerini nasıl koruduğunun incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (10 dk.): Bulanık bölüm gruplarının klasik bölüm gruplarına göre hangi ek esneklikleri sunduğu ve belirsizlik içeren sistemlerde bu yapının önemi üzerine tartışılması	1.Klasik bölüm grubu kavramına ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 155-159. 2.Bulanık bölüm grubu konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 13-14.
10	Konu Anlatımı: Bulanık gruplarda homomorfizma Sınıf-içi Uygulama (25 dk.): Klasik homomorfizma tanımının bulanık gruplara genişletilmesi ve bulanık homomorfizma koşullarının örnekler üzerinden gösterilmesi Sınıf-içi Tartışma (10 dk.): Bulanık homomorfizmanın klasik homomorfizmaya göre hangi ek özellikleri taşıdığı ve yapı korumanın bulanık ortamda nasıl sağlandığı üzerine değerlendirme yapılması	1.Klasik grup homomorfizması tanımı ve özelliklerine ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 68-71. 2.Bulanık homomorfizma konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 15-18.
11	Konu Anlatımı: Bulanık gruplarda homomorfizma Sınıf-içi Uygulama (30 dk.): Bulanık homomorfizma özelliklerinin detaylı incelenmesi ve bu yapıların çekirdek ve görüntü kümelerinin bulanık ortamda nasıl davrandığının analiz edilmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Bulanık homomorfizmaların grup teorisindeki temel teoremleri nasıl genişlettiği ve bu genişletmelerin matematiksel analizdeki önemi üzerine tartışılması Kısa Sınav 3 (15-30 dk.): Ters yüz edilmiş öğrenme (flipped learning) yönte	1. Homomorfizmalarda çekirdek ve görüntü kavramlarına ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 71-78. 2. Bulanıkhomomorfizmalarda çekirdekve görüntü kümesi konusunuiçeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 44-52. 3. Kısa Sınav 3: (bulanık alt küme; bulanık grup; bulanık alt grup; bulanık normal alt grup; bulanık koset; bulanık bölüm grubu) Kaynak: Ders Kitabı, 1-14.
12	Konu Anlatımı: Bulanık gruplarda izomorfizma teoremleri Sınıf-içi Uygulama (30 dk.): Klasik izomorfizma teoremlerinin bulanık gruplara uyarlanması ve bulanık ortamda temel izomorfizma teoremlerinin nasıl işlediğinin örnekler üzerinden incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Bulanık izomorfizma teoremlerinin klasik teoremlere göre hangi yeni yaklaşımlar sunduğu ve belirsizlik içeren yapılarda denklik kavramının nasıl genişlediği üzerine değerlendirme yapılması	1. Klasik izomorfizma teoremleri ve ispatlarına ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 166-172. 2. Bulanık gruplarda izomorfizmateoremleri kavramı konusunu içerenbölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 18-20.

13	Konu Anlatımı: Bulanık cebirsel yapıların kartezyen çarpımları Sınıf-içi Uygulama (25 dk.): Bulanık grupların kartezyen çarpımının nasıl oluşturulduğunun incelenmesi ve temel yapısal özelliklerin gösterilmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Bulanık cebirsel yapıların kartezyen çarpımlarının tek yapılara göre hangi avantajları sunduğu üzerine değerlendirme yapılması	1.Klasik kartezyen çarpım tanımı ve özelliklerine ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 120-124. 2.Bulanık cebirsel yapıların kartezyen çarpımları konusunu içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 20-25.
14	Konu Anlatımı: Bulanık cebirsel yapıların kartezyen çarpımları Sınıf-içi Uygulama (20 dk.): Bulanık alt grupların ve normal alt grupların kartezyen çarpımlarının detaylı analizi ve bu yapıların homomorfizma özelliklerinin incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (10 dk.): Kartezyen çarpım yapılarının karmaşık bulanık sistemlerin modellemesindeki rolü ve pratik uygulamalardaki önemi üzerine tartışılması Kısa Sınav 4 (15-30 dk.): Ders sonunda, derste önceki haftalarda işlenmiş konulara yönelik k	1. Bulanık alt grupların ve normal altgrupların kartezyen çarpımları konularını içeren bölümlerin okunması. Kaynak: Ders Kitabı, 26-31. 2. Kısa Sınav 4: (bulanık alt küme; bulanık grup; bulanık alt grup; bulanık normal alt grup; bulanıkkoset; bulanık bölüm grubu; bulanıkhomomorfizma) Kaynak: Ders Kitabı, 1-20; 44-52.
15	Konu Anlatımı: Bulanık halkalara giriş Sınıf-içi Uygulama (20 dk.): Klasik halka yapısının bulanık ortama genişletilmesi ve bulanık halka aksiyomlarının grup yapısından farklı özelliklerinin örnekler üzerinden incelenmesi Sınıf-içi Tartışma (15 dk.): Diğer cebirsel yapıların bulanık olarak genişlemesinin tartışılması	1. Klasik halka tanımı ve halka aksiyomlarına ilişkin ön bilgilerin hatırlanması ve etkinleştirilmesi. Kaynak: [2], 189-200.
16	Final	

Değerlendirme Sistemi

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım		
Laboratuar		
Uygulama		
Arazi Çalışması		
Derse Özgü Staj		
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği	4	20
Ödev		
Sunum/Jüri		
Projeler		
Seminer/Workshop		
Ara Sınavlar	1	40
Final	1	40
Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı		60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı		40
TOPLAM		100

AKTS İşyükü Tablosu

Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	14	3	42
Laboratuar			
Uygulama			
Arazi Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışması	14	4	56
Derse Özgü Staj			
Ödev			0
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği	4	3	12
Projeler			
Sunum / Seminer			
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	20	20
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	25	25
		Toplam İşyükü	155
		Toplam İşyükü / 30(s)	5.17
		AKTS Kredisi	5

Diğer Notlar	Yok